

HEMŞİRELERİN MESLEKİ GELİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ

Hacer GÖK UĞUR¹, Nurten SEYİŐ², Seda ÖZÇELİK³, Feyza Nur TODUK⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışma hemşirelerin mesleki gelişiminde sosyal medya kullanım durumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı olarak Şubat-Mart 2016 tarihlerinde yapılan çalışmanın evrenini bir Kamu Hastanesi'nde çalışan 112 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada herhangi bir örnekleme yöntemine gidilmeyip evrenin tamamı örnekleme olarak alınmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden 100 hemşire ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan "Veri Toplama Formu" kullanılarak, yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, t testi ve ki kare testi kullanılmıŐtır. Etik açıdan araştırmanın yürütüldüğü hastanenin bağlı olduğu Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliğinden yazılı izin ve araştırmaya katılan hemşirelerden sözlü onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada hemşirelerin % 96'sının sosyal medya kullandığı, %79'unun mesleki gelişimleri için sosyal medya ağlarını kullandığı ve %77'sinin hemşirelik mesleğinin geliŐmesinde sosyal medyanın etkili olduğunu düşündüğü belirlenmiştir. Hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medya ağlarından Facebook, Twitter, Messenger, Whatsapp, Instagram ve Youtube kullandıkları bulunmuştur. Hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medyadan; %51'inin hemşirelikle ilgili bir gruba üye olduğu, %75'inin haberleri, %61'inin videoları, %78'inin yeni bilgileri ve araştırmaları, %59'unun projeleri, %71'inin yasal değerliklikleri, %73'ünün iyi uygulamaları, %39'unun mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip ettiği ve %52'sinin mesleki paylaşımlar yaptığı belirlenmiştir. Hemşirelerin yaşı, çalışma yılı ve eğitim durumu ile sosyal medyayı mesleki gelişimleri için kullanma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuçlar ve Öneriler: Araştırma kapsamındaki hemşirelerin çoğunun sosyal medyayı mesleki gelişimleri için kullandığı, sosyal medyada hemşirelikle ilgili bir gruba üye olduğu, sosyal medyada meslekle ilgili haberleri, videoları, yeni bilgileri, araştırmaları, projeleri, yasal değerliklikleri, iyi uygulamaları, mesleki dernek faaliyetlerini takip ettiği ve mesleki paylaşımlar yaptığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda; hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medya ağları üzerinden eğitim programlarının ve faaliyetlerin yapılması önerilir.

Anahtar kelimeler: Hemşire, Sosyal medya kullanımı, Sosyal medya ağları, Mesleki gelişim.

Analysis of Social Media Use States of Nurses in their Professional Development

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to find out the social media use states of nurses in their professional development.

Method: The universe of this descriptive study conducted between February and March 2016 consists of 112 nurses working in a State Hospital. No sampling method was used in the study, the whole universe was taken as sample and the study was finalized with 100 nurses who agreed to participate in the study. The data were collected by using "Data Collection Form" prepared by the researchers in line with the literature through interview technique. Descriptive statistics, t test and chi-square test were used in the assessment of data. In terms of ethics, written permission was taken from State Hospitals Union general secretariat and oral consent was taken from the nurses who participated in the study.

Results: In the study, it was found that 96% of the nurses used social media, 77% thought social media was effective in the development of nursing profession and 79% used social media for their professional development. It was found that nurses used Facebook, Twitter, Messenger, Whatsapp, Instagram and Youtube social networking websites for their professional development. In terms of using social media for their professional development, it was found that 51% of the nurses were members of a group, 75% followed the news, 61% followed videos, 78% followed new information and researches, 59% followed projects, 71% followed legislative changes, 73% followed good practices, 39% followed activities related with professional associations and 52% shared professional posts on social media. Statistically significant association was found between nurses' age, working year, educational status and their state of using social media for professional development (p<0.05).

Conclusions: It was found that a great majority of the nurses in the study used social media for their professional development; they were members of a group related with nursing in social media; they followed news about the profession, videos, new information, projects, legislative changes, good practices and activities of professional associations and they also shared professional posts on social media. In line with these results, it is recommended to conduct training programs and activities through social networking websites for nurses' professional development.

Key Words: Nursing, Social media use, Social networking websites, Professional development.

¹ Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ORDU

² Trabzon Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi, Yomra/TRABZON

³ Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, GİRESUN

⁴ Türk Kızılayı BaŐakŐehir Kan BađıŐ Merkezi, BaŐakŐehir/İSTANBUL

*Çalışma T.C. Sağlık Bakanlığı - Ordu Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çalışan hemşireler üzerinde yürütülmüştür. "Bu çalışma herhangi bir fon ya da kuruluŐ tarafından desteklenmemiŐtir."

YAZAR NOTU: Bu çalışma, 15. Ulusal Hemşirelik Öğrenci Kongresi'nde (28-29 Nisan 2016, EskiŐehir) poster bildiri olarak sunulmuŐtur.

Sorumlu Yazar: Hacer GÖK UĞUR, e-mail: hacer32@gmail.com

GİRİŞ

Gelişen teknoloji ve internet erişiminin kolaylaşması nedeniyle dünyada internet ve sosyal medya kullanımı hızla artmaktadır (Schroeder, 2017). Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu 2018 yılı verilerine göre; Dünya nüfusunun %53'ünü oluşturan 4 milyar 200 bin kişinin internet kullandığı, % 42'sinin 3 milyar 190 bin kişi ile sosyal medya kullanıcısı olduğu ve 2017 yılı sosyal medya istatistiklerinde 3 milyar 20 milyon olan sosyal medya kullanıcı sayısının 2018'de 3 milyar 200 milyona yükseldiği belirtilmektedir (Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, 2018). Türkiye Dijital 2018 yılı verilerine göre ise, nüfusun %67'sini oluşturan 54.3 milyon kişinin internet kullanıcısı, %51'ini oluşturan 51 milyon kişinin aktif sosyal medya kullanıcısı, %54'ünü oluşturan 44 milyon kişinin aktif mobil sosyal medya kullanıcısı olduğu ve en aktif kullanılan sosyal medya ağlarının Youtube, Facebook, Instagram, Twitter ve Google+ olduğu belirtilmektedir (Türkiye Dijital, 2018).

Sosyal medya; kullanıcıların başkalarıyla bağlantı kurmasına, işbirliği yapmasına ve iletişim kurmasına yardımcı olan çeşitli internet tabanlı araçlar olarak tanımlanmaktadır (Ressler & Glazer, 2010). Sosyal medya, bilginin küresel bazda iletilmesini sağlayan önemli bir iletişim ağı olmakla birlikte pek çok mesleğin kariyer gelişiminde; bilimsel iletişim, bilgi toplama, paylaşma ve yayma yöntemi olarak kullanılmaktadır (Casella, Mills & Usher, 2014; Fraser, 2012; Java et al., 2007; Piscotty et al., 2013). İletişim teknolojisinin kullanımındaki artıştan dolayı sosyal medya sağlık çalışanları tarafından da kullanılmaktadır (Career Guts, 2012; Fox, 2011; Thomas, 2013). Sağlık sektöründe sosyal medyanın; güncel konularda bilgi edinme, bilgi alışverişi, araştırma bilgisine ulaşma, hasta ve aileleriyle iletişim kurma, eğitim, sağlık hizmetleri için yeni kitlelere ulaşma ve örgütsel başarıların yaygınlaştırılması gibi konularda kullanıldığı belirtilmektedir (Health Research Institute, 2018).

Sağlık profesyonelleri içerisinde hemşirelerin de sosyal medyayı çeşitli amaçlarla kişisel ve mesleki gelişimleri için kullandıkları ifade edilmektedir (American Nurses Association, 2011; Ferguson, 2013; Jackson, Fraser & Ash, 2014; Kung & Oh, 2014). Hemşireler sosyal medyayı mesleki gelişimlerinde; meslekle ilgili güncel olayları, eğitimleri, araştırmaları, tartışmaları, iyi uygulamaları, konferansları ve sağlık politikalarını takip etme, meslek üyeleri arasında iletişim kurma ve istihdam amacıyla kullanmaktadırlar (Çobaner & Işık, 2014; Fraser, 2012; Kung & Oh, 2014; Mesquita et al., 2017; Wilson et al., 2014). Bununla birlikte hemşireler için sosyal medya kullanımının oldukça faydalı olduğu, hemşirelerin bilgi ve beceri düzeylerini arttırmak ve iyi uygulamaları geliştirmek amacıyla sosyal medya kullanmaları gerektiği vurgulanmaktadır (Bassell, 2010). Amerikan Hemşireler Derneği (ANA-American Nurses Association) ise, hemşirelerin eğitim, araştırma, kanıta dayalı uygulamalar ve iletişim konusunda sosyal medya ağlarını kullanabileceklerini ifade etmiştir (American Nurses Association, 2011). Ayrıca dünyada ve ülkemizde hemşirelerin mesleki gelişimlerinde sosyal medya kullanımını nasıl uyguladıklarıyla ilgili yapılan çalışmaların oldukça yetersiz olduğu ve bu konuda ayrıntılı çalışmaların yapılması gerektiği belirtilmektedir (Asiri & Househ, 2016; Çobaner & Işık, 2014; Kung & Oh, 2014; Mohamed, 2018).

Bu nedenle çalışma hemşirelerin mesleki gelişiminde sosyal medya kullanım durumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

1. Hemşireler sosyal medyayı kullanıyorlar mı?
2. Hemşirelerin sosyal medya ile ilgili düşünceleri nelerdir?
3. Hemşireler mesleki gelişimlerinde sosyal medya kullanıyorlar mı?
4. Hemşirelerin mesleki gelişiminde sosyal medya kullanımını etkileyen faktörler nelerdir?

YÖNTEM

Çalışma tanımlayıcı olarak Şubat-Mart 2016 tarihleri arasında bir Kamu Hastanesi'nde çalışan hemşireler üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini bir Kamu Hastanesi'nde çalışan 112 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada herhangi bir örneklem yöntemine gidilmeyip evrenin tamamı örneklem olarak alınmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden 100 hemşire ile çalışma tamamlanmıştır. Etik açıdan araştırmaya başlamadan önce araştırmanın yürütüldüğü hastanenin bağlı olduğu Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliğinden yazılı izin ve araştırmaya katılan hemşirelerden sözel onam alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda (Asiri & Househ, 2016; Bassell, 2010; Çobaner & Işık, 2014; Ergün & Keskin, 2017; Fraser, 2012; Korkmaz ve ark., 2015; Kung & Oh, 2014; Mesquita et al., 2017) hazırlanan "Veri Toplama Formu" kullanılarak, yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olma, çalışma yılı, eğitim durumu ve çalışılan birim) içeren 7 soru yer almıştır. İkinci bölümde; hemşirelerin sosyal medya ile ilgili düşüncelerini belirleyen (sosyal medya kullanma, gün içinde geçirilen zaman, sosyal medyaya nerelerden bağlanıldığı, sosyal medyanın mesleğin gelişiminde etkili olduğunu düşünme, meslektaşlar arasında bilgi alışverişi sağladığını düşünme, hemşirelik mesleğiyle ilgili bilgi, araştırma, proje ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasında etkili olduğunu düşünme ve mesleğin gelişiminde olumlu katkılar sunduğunu düşünme) 7 soru yer almıştır. Üçüncü bölümde ise; hemşirelerin sosyal medyayı mesleki gelişimleri için kullanma durumlarını belirleyen (mesleki gelişimde sosyal medya kullanma, kullanılan sosyal medya ağları, sosyal medyadan hemşirelikle ilgili herhangi bir gruba üye olma, sosyal medyadan meslekle ilgili haberleri, videoları, yeni bilgileri ve araştırmaları, projeleri, yasal değişiklikleri, iyi uygulamaları, mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip etme ve mesleki paylaşımlar yapma) 11 soru yer almıştır. Veri toplama formu toplam 25 sorudan oluşmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler SPSS 20.0 paket programında tanımlayıcı istatistikler, t testi ve ki kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamındaki hemşirelerin yaş ortalaması 34.01±9.82 (Min:20;Max:57) olup, %80'inin

kadın, %69'unun evli ve %61'inin çocuk sahibi olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin çalışma yılı ortalamasının 12.88±9.93 (Min:1;Max:39) olduğu, %49'unun lisans mezunu ve %36'sının dâhili birimlerde çalıştığı bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Hemşirelerin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı

		N	%
Yaş ortalaması		34.01±9.82 (Min:20;Max:57)	
Çalışma yılı		12.88±9.93 (Min:1;Max:39)	
Cinsiyet	Kadın	80	80.0
	Erkek	20	20.0
Medeni durum	Evli	69	69.0
	Bekâr	31	31.0
Çocuk sahibi olma	Evet	61	61.0
	Hayır	39	39.0
Eğitim durumu	Lise	24	24.0
	Ön lisans	25	25.0
	Lisans	49	49.0
	Lisansüstü	2	2.0
Çalışılan birim	Dâhili birim	36	36.0
	Cerrahi birim	30	30.0
	Yoğun bakım	6	6.0
	Acil servis	24	24.0
	İdari birimler	2	2.0
	Diğer	2	2.0
Toplam		100	100.0

Araştırmada hemşirelerin %96'sının sosyal medya kullandığı, %30.2'sinin gün içinde sosyal medyada 3-4 saat zaman geçirdiği ve %81.6'sının sosyal medyaya telefonla bağlandığı belirlenmiştir. Hemşirelerin %77'si sosyal medyanın hemşirelik mesleğinin gelişimde etkili olduğunu, %78'i sosyal medyanın meslektaşlar arasında bilgi alışverişi sağladığını, %82'si sosyal medyanın hemşirelik ve diğer sağlık alanlarıyla ilgili bilgi, araştırma, proje ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasında etkili olduğunu ve %78'i sosyal medyanın hemşirelik mesleğinin gelişiminde olumlu katkıları olduğunu düşünmektedir (Tablo 2).

Hemşirelerin %79'unun mesleki gelişimleri için sosyal medya kullandığı ve %46.6'sının Facebook kullandığı belirlenmiştir. Hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medyada; %51'inin hemşirelikle ilgili bir gruba üye olduğu, %75'inin haberleri, %61'inin videoları, %78'inin yeni bilgileri ve araştırmaları, %59'unun projeleri, %71'inin yasal değişiklikleri, %73'ünün iyi uygulamaları, %39'unun mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip ettiği ve %52'sinin hemşirelik mesleğiyle ilgili paylaşımlar yaptığı bulunmuştur (Tablo 3).

Hemşirelerin yaşı, çalışma yılı ve eğitim durumu ile mesleki gelişimleri için sosyal medya kullanma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p<0.05). Hemşirelerin cinsiyeti, medeni durumu ve çocuk sahibi olma durumu ile mesleki gelişimleri için sosyal medyayı kullanma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir (p>0.05) (Tablo 4).

Tablo 2. Hemşirelerin Sosyal Medya İle İlgili Özelliklerinin Dağılımı

		N	%
Sosyal medya kullanma	Evet	96	96.0
	Hayır	4	4.0
Sosyal medyada gün içinde geçirilen zaman (n=96)	1 saatten az	32	33.3
	1-2 saat	28	29.2
	3-4 saat	29	30.2
	5-6 saat	7	7.3
Hemşirelerin sosyal medyaya nerelerden bağlandığı(n=96)*	Telefon	85	81.6
	Bilgisayar	36	34.6
	Tablet	16	15.4
Sosyal medyanın hemşirelik mesleğinin gelişiminde etkili olduğunu düşünme	Evet	77	77.0
	Hayır	23	23.0
Sosyal medyanın meslektaşlar arasında bilgi alışverişi sağladığını düşünme	Evet	78	78.0
	Hayır	22	22.0
Sosyal medyanın hemşirelik mesleğiyle ilgili bilgi, araştırma, proje ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasında etkili olduğunu düşünme	Evet	82	82.0
	Hayır	18	18.0
Sosyal medyanın hemşirelik mesleğinin gelişiminde olumlu katkıları olduğunu düşünme	Evet	78	78.0
	Hayır	22	22.0
Toplam		100	100.0

*Birden fazla şık işaretlenmiştir.

Tablo 3. Hemşirelerin Sosyal Medyayı Mesleki Gelişimleri İçin Kullanma Durumlarıyla İlgili Özelliklerin Dağılımı

Mesleki gelişimde sosyal medyayı kullanma	Evet	79	79.0
	Hayır	21	21.0
Mesleki gelişimde kullanılan sosyal medya ağları (n=79)*	Facebook	59	46.6
	Twitter	16	12.6
	Messenger	10	7.9
	Whatsapp	43	34.0
	Instagram	8	6.3
	Youtube	17	13.4
	Diğer	2	1.6
Sosyal medyada hemşirelikle ilgili herhangi bir gruba üye olma	Evet	51	51.0
	Hayır	49	49.0
Sosyal medyada meslekle ilgili haberleri takip etme	Evet	75	75.0
	Hayır	25	25.0
Sosyal medyada meslekle ilgili videoları takip etme	Evet	61	61.0
	Hayır	39	39.0
Sosyal medyada meslekle ilgili yeni bilgileri ve araştırmaları takip etme	Evet	78	78.0
	Hayır	22	22.0
Sosyal medyada meslekle ilgili projeleri takip etme	Evet	59	59.0
	Hayır	41	41.0
Sosyal medyada meslekle ilgili yasal değişiklikleri takip etme	Evet	71	71.0
	Hayır	29	29.0
Sosyal medyada meslekle ilgili iyi uygulamaları takip etme	Evet	73	73.0
	Hayır	27	27.0
Sosyal medyada mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip etme	Evet	39	39.0
	Hayır	61	61.0
Sosyal medyada mesleğiyle ilgili paylaşımlar yapma	Evet	52	52.0
	Hayır	48	48.0
	Toplam	100	100.0

*Birden fazla şık işaretlenmiştir.

Tablo 4. Hemşirelerin Sosyo-Demografik Özellikleri ile Mesleki Gelişimleri İçin Sosyal Medyayı Kullanma Durumlarının Karşılaştırılması

		Mesleki Gelişim İçin Sosyal Medya Kullanma			Test/P değeri
		Evet	Hayır	Toplam	
Yaş ortalaması			33.09±8.54	38.33±11.35	t=-2.327/ 0.022
Cinsiyet	Kadın	n	61	19	80
		%	76.2	23.8	100.0
	Erkek	n	18	2	80.0
		%	90.0	10.0	20
	Toplam	n	79	21	100
		%	79.0	21.0	100.0
					X ² =1.823/0.177
Medeni durum	Evli	n	51	18	69
		%	73.9	26.1	100.0
	Bekâr	n	28	3	31
		%	90.3	9.7	100.0
	Toplam	n	79	21	100
		%	79.0	21.0	100.0
					X ² =3.472/0.062
Çocuk sahibi olma	Evet	n	46	15	61
		%	75.4	24.6	100.0
	Hayır	n	33	6	39
		%	84.6	15.4	100.0
	Toplam	n	79	21	100
		%	79.0	21.0	100.0
					X ² =1.215/0.270
Çalışma yılı			11.62±9.14	17.60±11.49	t=-2.517/ 0.013
Eğitim Durumu	Lise	n	16	8	24
		%	66.7	33.3	100.0
	Ön lisans	n	18	7	25
		%	72.0	28.0	100.0
	Lisans	n	43	6	49
		%	87.8	12.2	100.0
	Lisansüstü	n	2	0	2
		%	100.0	0.0	100.0
	Toplam	n	79	21	100
		%	79.0	21.0	100.0
					X ² =5.735/ 0.020

TARTIŞMA

Hemşirelerin mesleki gelişiminde sosyal medya kullanım durumlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın bulguları bu bölümde; hemşirelerin mesleki gelişiminde sosyal medya kullanımı, sosyal medya kullanım alanları ve sosyal medya kullanımını etkileyen faktörler ele alınarak tartışılmıştır. Araştırmada hemşirelerin %96'sının sosyal medya kullandığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Kung & Oh (2014) tarafından hemşirelerin sosyal medya kullanımlarıyla ilgili 410 hemşire üzerinde yapılan çalışmada hemşirelerin % 93.4'ünün çeşitli sosyal medya platformlarının aktif kullanıcıları oldukları bulunmuştur. Araştırmada hemşirelerin %30.2'sinin gün içinde sosyal medyada 3-4 saat zaman geçirdiği belirlenmiştir. Hemşireler üzerinde yapılan çalışmalar incelendiğinde; Kung & Oh (2014) hemşirelerin %49.6'sının gün içinde internette 1 ile 4 saat arasında zaman geçirdiğini ve Korkmaz ve ark. (2015) hemşirelerin % 13'ünün gün içinde 4 saatini sosyal medyada geçirdiğini belirlemiştir. Ergün & Keskin (2017) ise, sağlık yüksekokulu öğrencilerinin %42.1'inin internette günde 3-4 saat zaman geçirdiğini belirtmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte

hemşirelerin de yüksek oranda sosyal medya kullandığı ve gün içinde sosyal medyada ortalama 4 saat zaman geçirdikleri söylenebilir.

Araştırmada hemşirelerin çoğunun sosyal medyanın hemşirelik mesleğinin gelişiminde etkili olduğunu düşündüğü, mesleki gelişimleri için sosyal medya kullandığı ve sosyal medya ağlarından daha çok Facebook kullandığı belirlenmiştir. Kanada'da 2012 yılında Ontario Hemşirelik Okulu tarafından farklı alanlarda çalışan 711 hemşirenin katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmada; hemşirelerin çoğunun sosyal medyayı mesleki ve kişisel gelişimleri için kullandığı ve aynı zamanda sosyal medya kullanan hemşirelerin çoğunun sosyal medyanın mesleki uygulamalar için önemli olduğunu düşündükleri bulunmuştur (College of Nurses of Ontario Survey, 2012). Wilson et al. (2014) ve Levati (2014) hemşirelerin sosyal ağları mesleki ve kişisel gelişimleri için kullandığını, Kaya ve ark. (2008) ise, 421 hemşire üzerinde yaptığı çalışmada hemşirelerin çoğunun mesleki konularla ilgili olarak internet kullanmayı tercih ettiğini ve Korkmaz ve ark. (2015) hemşirelerin sosyal medyayı mesleği için kullandığını ve çoğunun sosyal ağlardan Facebook kullandığını belirlemiştir. Bununla birlikte Mesquita et al. (2017) tarafından yapılan sistematik

derleme çalışmasında hemşirelerin sosyal ağlardan daha çok Facebook kullandığı belirlenmiştir. Diğer taraftan Ergün & Keskin (2017) sağlık yüksekokulu öğrencilerinin çoğunun sosyal medyanın mesleki gelişime katkı sağladığını düşündüğünü, internet kullanım amaçlarının mesleki konular olduğunu ve internette sosyal ağlardan en çok Facebook kullandıklarını bulmuştur. Literatürle benzer şekilde araştırmamızda hemşirelerin çoğunun mesleki gelişimleri için sosyal medya kullandığı ve hemşirelerin sosyal medya ağlarından daha çok Facebook kullandığı söylenebilir.

Araştırmada hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medyada; meslekle ilgili bir gruba üye olduğu, meslekle ilgili haberleri, videoları, yeni bilgileri, araştırmaları, projeleri, yasal değişiklikleri, iyi uygulamaları ve mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip ettiği ve mesleki paylaşımlar yaptığı bulunmuştur. Mesquita et al. (2017) tarafından yapılan sistematik derleme çalışmasında; hemşirelerin çoğunun sosyal medyayı araştırma, akademik etkinliklerde öğrencilere yardımcı olmak ve internet üzerinden müdahaleleri yürütmek amacıyla kullandıkları belirlenmiştir. Çobaner & Işık (2014) hemşirelerin sosyal medyayı eğitim, araştırma, tartışmalar ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasında kullandıklarını belirtmektedir. Kung & Oh (2014) ve Fraser (2012) ise, hemşirelerin sosyal medya ağlarını mesleki konularda bilgiye erişim, eğitim, sağlığın geliştirilmesi, vaka tartışmalarını ve iyi uygulamaları takip etmek ve istihdam ile ilgili bilgileri sosyal ağlarda paylaşmak amacıyla kullandıklarını bulmuştur. Wilson et al. (2014) hemşirelerin sosyal medyayı sağlık eğitimi, sağlığın geliştirilmesi, istihdam, sağlık politikaları ve meslek üyeleri arasında iletişimin sağlanması amacıyla kullanıldığını ifade etmiştir. Bununla birlikte Bassell (2010) hemşirelerin sosyal medyayı iyi uygulamaları geliştirmek amacıyla kullanabileceklerini ve Lee Ventola (2014) hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalarını geliştirmek için sosyal medyada video izlediğini ifade etmiştir. Ayrıca Ergün & Keskin (2017) sosyal medyanın mesleki örgütlenmeyi kolaylaştıran ideal bir yol olduğunu, işyerinde mesleki örgütlenme için somut adımları atmakta zorlanan bireyin, internette mesleki örgüt ve organizasyonların yöneticilerine kolaylıkla ulaşabildiklerini belirtmiştir. Çobaner & Işık (2014) dünyada birçok ülkede hemşirelik meslek örgütlerinin sosyal medya kullanımı ile ilgili politikaları içeren rehberlerin oluşturulduğunu ve meslek örgütlerinin üyelerince paylaşıldığını ifade etmektedir. Araştırmamızda literatürle benzer şekilde hemşirelerin sosyal medyayı farklı şekillerde mesleki gelişimleri için kullandıkları söylenebilir.

Araştırmada hemşirelerin yaşı, çalışma yılı ve eğitim durumlarının mesleki gelişimleri için sosyal medya kullanma durumlarını etkilediği, ancak hemşirelerin cinsiyeti, medeni durumu ve çocuk sahibi olma durumlarının mesleki gelişimleri için sosyal medya kullanma durumlarını etkilemediği bulunmuştur. Benzer şekilde Kung & Oh (2014) tarafından hemşireler üzerinde yapılan çalışmada kadın ve erkeklerin internet kullanım durumlarının eşit olduğu bununla birlikte genç, çalışma yılı az olan ve eğitim düzeyi yüksek olan hemşirelerin daha çok sosyal medya kullandıkları belirlenmiştir. Korkmaz ve ark. (2015) tarafından hemşireler üzerinde yapılan çalışmada ise, hemşirelerin sosyal ağları mesleki iletişim amaçlı kullanma düşüncelerinin cinsiyetten etkilenmediği ve eğitim

durumundan etkilendiği belirlenmiştir. Araştırma bulgumuz literatürle benzerlik göstermekte olup genç, çalışma yılı az olan ve eğitim düzeyi yüksek olan hemşirelerin daha çok sosyal medya kullandıkları söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada hemşirelerin çoğunun sosyal medyayı mesleki gelişimleri için kullandıkları ve hemşirelerin sosyal medyayı meslekle ilgili bir gruba üye olma, meslekle ilgili haberleri, videoları, yeni bilgileri, araştırmaları, projeleri, yasal değişiklikleri, iyi uygulamaları, mesleki derneklerle ilgili faaliyetleri takip etme ve mesleki paylaşımlar yapma şeklinde kullandıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda; hemşirelerin mesleki gelişimleri için sosyal medya ağları üzerinden eğitim programlarının düzenlenmesi ve mesleki faaliyetlerin yapılması önerilir.

KAYNAKLAR

- American Nurses Association (2011). ANA's principles for social networking and the nurse guidance for registered nurses. Available from: www.Nursingworld.org.
- Asiri, H. & Househ, M. (2016). The impact of twitter and facebook on nursing practice and education: a systematic review of the literature. *Stud Health Technol Inform*, 226, 267-270.
- Bassell, K. (2010). Social media and the implications for nursing faculty mentoring: A review of the literature. *Teaching and Learning in Nursing*, 5, 143-148.
- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (2018). Erişim adresi: <https://www.sabah.com.tr/teknoloji/2018/03/19/dunyada-3-milyar-190-bin-kisi-sosyal-medya-kullaniyor>
- Career Guts (2012). Nurses and social media: keys to gaining influences. Available from: <https://www.careerguts.com/social-media-and-nurses/>
- Casella, E., Mills, J., Usher, K. (2014). Social media and nursing practice: changing the balance between the social and technical aspects of work. *Collegian*, 21, 121-126.
- College of Nurses of Ontario Survey (2012). Nurses weigh in on social media. *The Standard*. Available from: www.cno.org/Global/pubs/mag/TSMVol37No2.pdf
- Çobaner, A.A. & Işık, T. (2014). Hemşireler arasında sosyal medya kullanımının yarar ve risklerinin tıp etiği bağlamında tartışılması. *Türkiye Biyoetik Dergisi*, 1, 137-148.
- Ergün, G. & Keskin, B. (2017). Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin mesleki örgütlenmede sosyal medya kullanım özelliklerinin belirlenmesi. *ACU Sağlık Bil Derg*, <https://doi.org/10.31067/0.2018.80>.
- Ferguson, C. (2013). It's time for the nursing profession to leverage social media. *Journal of Advanced Nursing*, 69, 745-747.
- Fox, S. (2011). The social life of health information. Pew Research Center. Available from: <http://www.pewinternet.org/2011/05/12/the-social-life-of-health-information-2011>

- Fraser, R. (2012). Overview and summary: social media and communication technology: new "friends" in healthcare. *The Online Journal of Issues in Nursing*, 17, Available from: [http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/ANAMarketplace/ANAPeriodicals/OJIN/Tableof](http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/ANAMarketplace/ANAPeriodicals/OJIN/TableofContents/Volume17/July2012/01Fraser.pdf)
- Health Research Institute (2018). Social media "likes" healthcare: from marketing to social business Available from: <http://www.pwc.com/us/en/health-industries/publications/health-care-socialmedia.html>
- Jackson, J., Fraser, R., Ash, P. (2014). Social media and nurses: insights for promoting health for individual and professional use. *The Online Journal of Issues in Nursing*, 19, 131-142.
- Java, A., Song, X., Finin, T., Tseng, B. (2007). Why we Twitter: Understanding microblogging usage and communities. 9th WebKDD and 1st SNA-KDD workshop on Web mining and social network analysis, San Jose, CA: ACM.
- Kaya, N., Aştı, T., Kaya, H., Kaçar, G.Y. (2008). Hemşirelerin bilgisayar kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 16, 83-89.
- Korkmaz, M., Kılıç, B., Demiray, E., Hablemitoğlu, Ş., Gürkan, A., Yücel, A.S., Kırık, A.M. (2015). Hemşirelerin sosyal medya kullanımı ve yaptıkları işe karşı algı düzeyinin uygulamalı bir örneği. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 4, 59-84.
- Kung, Y.M. & Oh, S. (2014). Characteristics of nurses who use social media. *CIN: Computers Informatics Nursing*, 32, 64-72.
- Lee Ventola, C. (2014). Social media and health care professionals: benefits, risks, and best practices. *Pharmacy and Therapeutics*, 39, 491-499.
- Levati, S. (2014). Professional conduct among registered nurses in the use of online social networking sites. *J Adv Nurs.*, 70, 2284-2292.
- Mesquita, A.C., Zamarioli, C.M., Fulquini, F.L., Carvalho, E.C., Angerami, E.L.S. (2017). Social networks in nursing work processes: an integrative literature review. *Rev Esc Enferm USP*, 51:e03219. doi: <http://dx.doi.org/10.1590/S1980-220X2016021603219>.
- Mohamed, S. (2018). The use of social media in the nursing profession. Laurea University of Applied Sciences. Nursing Degree Programme Bachelor's Thesis, p.35. Available from: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/148243/Thesis%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Piscotty, R., Voepel-Lewis, T., Lee, H., Annis-Emoett, A., Lee, E., Kalisch, B. (2013). To tweet or not to tweet? Nurses, social media, and patient care. *Nursing Management*, 44, 52-53.
- Ressler, P. & Glazer, G. (2010). Legislative: nursing's engagement in health policy and healthcare through social media. *Online J Issues Nurs*, 16, 11.
- Schroeder, W. (2017). Leveraging social media in family nursing practice. *Journal of Family Nursing*, 23, 55-72.
- Thomas, B. (2013). The impact of social media in the healthcare context and its implications for the nursing profession. Florence Nightingale Foundation. 2013.
- Türkiye Dijital, (2018). Türkiye'de internet kullanım ve sosyal medya istatistikleri. Available from: <https://dijilopedi.com/2018-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>
- Wilson, R., Ranse, J., Cashin, A., McNamara, P. (2014). Nurses and Twitter: The good, the bad, and the reluctant. *Collegian*, 21, 111-119.

